ՄԷԾՄՈՒԱՑԸ

ԱԽՊԱՐ

ԵԷՎՄԻ ԳԱԶԷԹԱ

ՇԷՐԱԻԹ

Սէնէլիյի բէշին 150
պլբր պայրզր 80
իմի պայրզր 40
բաշ բ.պլար իչին բօսթա իւնրէբի սէնէլիյի . . 40
շէնիր բօսթաար 80

Դաղէթայա միւթէալլիգ խուսուսաթ իչին
Յ. ԹՕԼԱՅԵԱՆԱ միւրաճաաթ օլունա

ԻԼԱՆԱԹ

Պէրէր սաթրրը չպիր տէՀՓալրգ իչին 3
իրինճի տէՀՓա իչին 2
իկի սահիՓէյէ զօնուլտանրն պէհէր սաթրրը . 10
Զիհատէ տէրն խոիլէնէք իլանար իչին ճայրքնա բա-
զարլրգ օլունուր ։

Ումուրը նաֆասաեա այիտ պէնտլէր մէճճանէն
տէրճ օլունուր ։

1094 ՏԷՕՐՏԻՒՆՃԻԻ ՄԻՆԷ 1888 ԲԷՆԶԷՆՊԻՀ }} ՆԻԻՍԽԷՍԻ 30 ԲԱՐԱ }} ՄԱՑԻՍ 19/31 ՀԱՄԱԶԱՆ ՀԱՄԱԶԱՆ ՀԱՄԱԶԱՆ

բէթլէրի Գալէաի - սուլթանիէէտէն Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր։

—

Բրէնս Ֆէրտինանտըն սօն սէյեահաթընտա Թարաֆը էհալիտէն ալգըշլար իլէ գապուլ օլունտուղու, Պուլկարիսթան հիւքիւմէթինին բէսմիեէ եագը թէլէկրաֆնամէլերինտէ հիւքեաեէ օլունմուշ իսէ տէ, Մօնիթէօր դազէթասընա Սօֆիատան եազըլան պիր մէքթուպտա, էքսէր մահէլլէրտէ բրէնսին պիրուտէթլէ գապուլ օլունտուղու բիմաեէթ վէ իտտաա օլունուեօր։

—

Եազտըղմըզ վէճճէլէ Ֆէրաթ նէհրինին ճօշմասընտան տօլաեը Հալէպ վիլաեէթի տախիլինտէ վուգու պուլան խասարաթա տայիր մահէլլի զազէթասընտա կէօրիւլէն ֆըգրա տրը։

Ապրիլին 20 սինտէ Ֆէրաթ նէհրի 50-60 սէնէտէն պէրու էմալի մէշհուտ օլմաեան պիր սուրէթտէ ճօշմագլա, կէմիլէր եէթիշտիրիլէրէք, ատալարտա եիւզլէրճէ նուֆուս վէ հայվանաթը մէվճուտէ գուրթարըլըպ, եալընըզ պիր գըզճըղազ վէ պիր ըս հայվան զայպ օլտուղու, վէ իրթէսի կիւն պիր արշըն տահա եիւքսէլիպ, հիւքիւմէթ զօնազընըն ալթ գաթընը պասմըշ, վէ եալը պօեունտաքի խանէլէր, հիսս իտիլէն մուխաթարա իւզէրինէ պօշալթարըրմըշ, վէ ապրիլին 23 իւնտէ պիր աղ էնմէէ պաշլամըշ իսէ տէ, ագընթըսընընշիտտէթինէ մէպնի հէնուզ սէֆինէ իշլէմէեիպ, էօթէտէն պէրու էն շիտտէթլի թուղեանա նիւմունէ իթթիխազ օլունակէլէն Գարա-Ճօրինտէն պու տէֆա հէման պիր արշընն եիւքսէլտիկի, վէ ալընան խապէրի մէվսուգէ կէօրէ, Տէլի Ահմէրլէ Հիճը ատալարը մէրասընտա մէվճուտ տէվմէ վէ գօեուն, վէ հայվանաթը սայիրէ թէլէֆ օլուպ, եալընըզ չատըր ալթընտա պուլունան նուֆուսճա պիր կիւնա զայեաթ օլմատըղը, Պիրէճիք գալմագամըղընտան վիլաեէթի ճէլիլէեէ կէլէն թէլէկրաֆլարտա իշար օլունմուշ, վէ Պաղտատ վիլաեէթի ճէլիլէսինէ թէլէկրաֆլա մալիւմաթ վերիլտիկի միսիլլու, մահէլլինէ տախի թուղեանտան միւսապ օլանլարա մուավէնէթի լազմէ իլֆասը լիզումու պիլտիրիլմիշ տիր։

—

Օն պին նուֆուսու հավի օլան Մէրսին գազասընտա պիր թագըմըրըսըղլար զուհուր իտէրէք, Ֆրանսա, Ռուսիա վէ Իթալիա գօնսօլօսխանէլէրինի վէ Ֆրանսա բոսթախանէսինի սօյտուգլարը կիպի, պազը խանէլէրի տախի ազ վէ չօգ սօյտուգլարընա վէ բօլիսլէրին անլէր իլէ միւշթէրէք օլտուգլարը զանն իտիտիկինէ տայիր պազը էճնէպի զազէթալարընտա մալիւմաթ կէօրիւլմիշ օլտուղունտան, Ատանա վիլաեէթի զազէթասընտա պունա տայիր աթիտէքի պէնտ տէրճ իտիլմիշ տիր։

«Մարտըն ալթընճը բազար կիճէսի, Մէրսին Ֆրանսա գօնսօլօսու Մ. Ճօֆրուա վէ Ամէրիգա գօնսօլօսու Մ. Տուզէնին խանէլէրինտէն վէ Ռուսիա վաբօրլարընընն աճէնթէ մէմուրլարը հօճա Շինկէր-մանինին զախիրէ մաղազասընտան պիր թագըմ էշեա վէ ագշէ սիրգաթ օլունտուղու վասը սէմմի ալիի Վիլաեէթբէնահի պուլրուլմասընը միլթէազըպ, բօլիս գօմիսէրի Նաշիտ պէյ իզամ պուլրուլարագ, իճրա իթտիրիլէն թէհարրիեաթ վէ թահզըզաթ իւզէրինէ, հօճա Շինկէր-մանինին ագշէսինի սիրգաթ իլլէեէն իւշ, վէ Ֆրանսա վէ Ամէրիգա գօնսօլօսլարընընն խանէլէրինտէքի էշեանընն սարիգի օլան իքի նէֆէր տէրհալ տէրտէսթ իտիլմիշ, վէ սարիգլէր՝ թահզըգաթը էվվէլիսէ էվրագըյլա պէրաաբեր Մէրսին պիտաեէթի մահքէմէսինէ վէ չալընան ագշէ տախի սահիպինէ թէսլիմ օլունմուշ տուր։

«Ծաեէյի ասայիշվաեէյի ճէնազը բատիշահիտէ էմնիյէթի վէ ասայիշի ումումի պէրքէմալ վէ վուգուաթը ատիեէտէն իպարէթ օլան չու սիրգաթ ֆիիլինին ֆահիլէրի տէ, չալընան մալ իլէ պէրապէր թէատպիրի սերիայի Վիլաեէթբէնահի իլէ էլտէ իտիլէրէք, հիւքիւմէթին վէ բօլիսլէրին մէսսեի վէ իպտամաթը վագըասը չալեանը թէչէքքիւր պիր հալ իքէն, էճնէպի զազէթալարընընշ հազրգէթի մալալահաթատան պահս վէ բօլիսլէրէ իանատաը թէօհմէթ իթմէլէրի, զարազքեարլըղ վէ պէտխահլըգ էսէրի օլտուղունա, վէ վիլաեէթին հէր ճիհէթի տալրէյի հուզուր ու էմնիյէթէտ մահֆուզ պուլունտուղունա պինաէն, արզը հագրգէթլէ քէսպի միւֆթէխիր իտտէրիզ։»

ԽԱՐԻՃԻԵԷ

—

ԳԱՐԱՏԱՂ ՎԷ ԱՎՕԹՐԻԱ

Գարատաղտան կէչէնտէ պիր միգտար էշգեանընն Հէրսէքէ թէճամուզլարը մէնն օլունմուշ իսէ տէ, Բէսթէր Լոյտ նամ Մաճար զազէթասը, բրէնս Նիգոլանընն, էշգեաեը մէրգ ումէ սէրկէրտէլէրինէ շէրիք օլտուղունու իտտաա իտէրէք, միւշարիլէյհ ալէյհինտէ աթիտէ մուհարրեր չէտիտ պիր պէնտի նէշր իթմիշ տիր։

«Բրէնս Նիգոլա բօլիթիգասընտա էֆքեարը հարիսանէ իլէ հարէքէթ իթմէքտէ տիր։ Կէչէնտէ բէսմի պիր զազէթատա նէշր օլունան պիր պէնտտէ, Վէնէտիկ քէօրֆէզինին Սըրպլըլարա վէ Գարատաղլըլարա մախսուս պիր կէօլ օլաճաղը պէեան օլունմասը, միւշարիլէյհին պիւեիւք պիւեիւք թասավվուրլարա զահիպ օլտուղունու կէօսթէրիեօր։ Շիմտիէէ գատար վուգու պուլան ահվալտէն տահա մուհիմմ պիր մատտէ տախի կէօրիւլմիշ տիր։

«Շէօյլէ քի, Զէթինէտքի գօմիթէնին թալիմաթընա թէվֆիգան, խալգը թահրիք իտէն պազը Սըրպ զազէթալարը, Ռուսիա իլէ Գարատաղ պէյնինտէ ագտ օլունան պիր մուգավէլէյի ասքէրիեէ իճապընճա, Ռուսիա իլէ Ավսթրիա պէյնինտէ մուհարէպէ զուհուրինտէ, Գարատաղ թարաֆընտան Ռուսիաեա մուավէնէթէն օթուզ պին ասքէրին հալը սէֆէրէ վագ իտիլէճէկինի, վէ պու վէճճիլէ Ավսթրիանընը իքի եիւզ պին նէֆէր ասքէրի իշղալ օլունաճաղընը, վէ Ռուսիա տէվլէթինին զալէպէ իթտիկի թագտիրտէ, Ավսթրիատան Հէրսէքին Գարատաղա թէրքինի, վէ մաղլուպիեէթի թագտիրինտէ Գարատաղըն հալը հազրընընն մուհաֆազասընը թէահիւտ իթտիկինի եազմըշլար տրը։

«Ռիվաեէթ օլունան իշպու մուգավէլէնին կէրէք ճիհէթի ասքէրիեէսի, վէ կէրէք ճիհէթի սիեասիեէսի շայեանը իսթիղրաղ տրը։ Գարատաղընն մաղլուպիեէթի թագտիրինտէ, հալը հազրընընն վիգաեէսի զըմնընտա Ռուսիանընն վատարընա էմնիյէթլէ, Ավսթրիա-Մաճարիսթան տէվլէթինին մէրհամէթինի իւմտ իթմէսի սըրթ խէեալ տրը։ Ավսթրիա.Մաճարիսթան էֆքեարը ումումիեէսինին արթըգ սապրը խիթամ պուլտուղունտան, հուգուգը տիւէլի բայիմալ իտէն ասը պիր հիւքիւմէթին մէվճուտիեէթինէ թէհամմիւլ իտէմեէճէք տիր։

«Գարատաղ հիւքիւմէթի՝ եա սուլհ ու սալահ տայիրէսինտէ պուլունաճաղ եախօտ Էվրօբա եիւզիւնտէն նապէտիտ օլաճաղ տրը։

«Բրէնս Նիգոլա հայտուտ Ֆըրգալարը թէրթիպ վէ սեվգ իթտիկինտէն, սէյեար գարաղոլլարըմըզ՝ տիբլօմասի մուպահասասընա մէյտան վերմէքսիզին պունլարը գուրշունա տիզմէեէ հազրը տրրլար։ Բրէնս Նիգոլա պազը պիւեիւք մազամարտան ալարը թալիմաթ իգթիզասընճա, պիր մէսէլէ չրգ արմագ Նիեէթինտէ պուունտուղու հալտէ, աչրգտան աչրգո մէյտանը մուհարէպէեէ աթրմանը տրը, օլ վագրթ ճէզաի սէզասընա մազհար օլաճագ տրը։

«Իշթէ չիմոիօէն Գարատաղա խապէր վերիեօրու։ Էկէր 1875 վէ 1878 թարիխլէրինտէ տէվլէթի Օսմանիէէ ալէյհինտէ գուպանտրը թէտպիրի, Ավսթրիա-Մաճարիսթան տէվլէթի ալէյհինտէ տսխի թէքրարլամագ իսթէր իսէ, իյի պիլմէլի տիր քի, պու տէֆա մլլէթճէ պագ տսընը տիւչարը թէհլիքէ իլլէմիշ օլաճագ տրը։»

—

ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱՆԸՆ ԹԷՏԱՐԻԵԱԹԸ

Լօնտրատան 20 մայիս էֆրէնճի թարիխիյէ պէր վէճճի աթի եազըլմըշ տրը։

«Ինկիլթէրրանընն գուվվէյի պէրրի եէ վէ պահրիեէսինին պազը նօգսանլարընա տայիր օլանէնէշրիեաթ, Ինկիլթէրրա էֆքեարը ումումիեէսինտէ կէօրիւլէն հէեէճանտան իպարէթ տիր։ Ցօնանմասընտա պազը նօգսանլար մէվճուտ իսէ տէ, Ինկիլթէրրա զազէթալարընտա հիւրրիեէթ ուսուլի ճարի օլտուղընտան, քիչիւք նօգսանլար պիլէ մէմալիքի սայիրէեէ նիսպէթլէ էհէմմիեէթլէ մէվզրի մուպահասասա վազ օլունուրլար։ Պինապէրին իշպու սէրպէսթ նէշրիեաթա նէզարէն Ինկիլթէրրանընն գուվվէյի պահրիեէսի տէրէճէյի մաթլուպէտէ օլմատըղընը զանն իթմէք տօղրու օլմազ։

«Ինկիլթէրրա գուվվէյի պահրիեէսինին թէֆէվվիգիւ սապրգը տէրճէճէսինտէ տէյիլ իսէ տէ, պահրէն տէվլէթի միւշարիլէյհա իլէ մուհարէպէ օլունտուղու հալտէ, տօնանմասընն թէֆէվվիգիւ թէպէյեիւն իտէճէկի տէրքեար տրը։ Ինկիլթէրրանընն գուվվէի մալիեէսի տախի մուհարէպէ մէսարիֆինէ թէհամմիւլ իտպիլէճէք մէրթէպէտէ տիր։ Սէֆայինի հարպիեէսի, սայիր տէվլէթլէրէ նիսպէթլէ զլեեատէ օլտուղու հալտէ, հիյնի մուհարէպէտէ պիր թագըմ պիւեիւք վաբօրլար վէ միւսթէմլիքեաթ սէֆինէլէրի տախի տօնանմասընա պիրլէշճէճէք տիր։

«Ինկիլթէրրանընն պէրրէն պիր թէճավուզա մուգավէմէթ իչին թէտարիքեաթը միւքէմմէլ օլմամաղլէ պէրապէր, Մանչ տէնիզինտէ վէ սայիր տէնիզլէրտէ տօնանմասընընն, մէմալիքինի մուհաֆազա իտէպիլէճէկինի իւմիտ իթմէքտէ տիր։ Ինկիլթէրրա պահրիեէ նէզարէթի, հէր սէնէ տօնանմաեա եէնի սէֆինէլէր իլավէ իլլէտիկի հալտէ, լօրտ Սալիզպըրի գէմմանընտա գուվվէյի պահրիեէ խալլի արթըրըմըշ տրը։

«Կիճէ կիւնտիւզ թէրսանէլէրտէ չալըշըլըրը կիպի, Արմաթրօն վէ Վիթօրիթ ֆապրիգալարընտա ճէսիմ թօրլար իմալ օլունմագտա, վէլհասրլ Ինկիլթէրրա տէվլէթի գուվվէյի պէրրիեէ վէ պահրիեէսինին նօգսանլարընը իքմալէ կէրմիի թամ իլէ իգտամ իթմէքտէ տիր։»

—

ՖՐԱՆՍԱ ՎԷ ԱԼՄԱՆԻԱ

Վիէննա զազէթալարը, Ալսաս-Լօրէնտէ Ալմանիա մէմուրլարը թարաֆընտան բասաբօրթլարընը չիտտէթլէ մուայեէնէ օլունմասընտան նաչի, Ֆրանսըզ եօլճուլարընտան մաատա տիւէլի սայիրէ թէպասընտան պուլունան եօլճուլարընը վէ պա խուսուս Ավսթրիա-Մաճարիսթան էհայիսինտէն թիճարէթ իչին Բարիսէ ազիմէթ վէ ավտէթ իտէն քիմէնէլէրին տիւչարը իգաճ օլաճագլարընը պէեանլէ պէրապէր, Ալմանիա տէվլէթինին թէապիրի մէզքիւրու իճրաեէ հագգը տէրքեար օլտուղունու, վէ ալէլ խուսուս պիր Ֆրանսըզ զազէթասը Ալսաս-Լօրէն գըթասընընը հալէտ Ֆըրանսաեա այիտ իմիշ կիպի իտարէյի լիսան իթմէսինէ մէպնի, Ալմանըա տէվլէթինին հուգուգու միլքտարիսինի իսպաթա սէլահիյէթի տէրքեար օլտուղունու իթիրաֆ իլլէմիշլէր տիր։

Թէտպիրի մէզքիւր իւզէրինէ Ֆըրանսըզլարը հէեէճանը էֆքեարը թէզաեիւա իտէճէկի տէրքեար իսէ տէ, Ֆրանսատան զիեատէ Ռուսիա թարաֆընտան էվրօբանընն սուլհ ու սալահը իսլալ օլունմասը վիէննատա մէմուլ պուլունուեօր։

—

ԲԱԲԱ ՎԷ ԻՐԼԱՆՏԱ ՄԷՍԼԷՀՈՒ

Իրլանտա իշլէրինէ Բաբա հազրէթլէրինին միւտախէլէսինէ բրօթեստ թօ իթմէք իւզրէ ալաֆր. մաչիսին 21 ինճի կիւնիւ Իրլանտա ատասընընն մագարը իտարէսի օլան Ցուպլին շէհրինտէ Ֆէօնիքս-Բարգ նամ մահէլլտէ քիւլլիեէթլի պիր ճէմիյէեթ ագտ օլունմուշ տուր։ Ցըպլին տայիրէյի պէլէտիեէսի ըէյիսի, ճէմիյէեթի մէզքիւրէտէ իրատ իլլէտիկի պիր նութգտա, գաթօլիք մէզհէպինտէ պուլունան Իրլանտալըլարընն գաթօլիք մէզհէպի ըէյիսի օլան Բաբա հազրէթլէրի հագգընտա հիւրմէթ վէ րիտեեթլէրի տէրքեար օլմաղլէ պէրապէր, հուգուգը սիեասիեէլէրինտէն սարքը նազար իտէմեեճէքլէրինի ճէմիյէեթ նամընա պէեան իլէ տէմիշ տիր քի, «Իրլանտալըլար՝ ումուրը մէզհէպիեէտ հիւսնի բիպա վէ մուվաֆֆաղ աթլարըյլա Բաբա հազրէթլէրինէ թապի իսէլէր տէ, ումուրը սիեասիեէտ ըիղալարը խիլաֆընտա օլարագ, Ինկիլթէրրա բարլամէնթ օսունա թապի տիրլէր։ Բաբա հազրէթլէրինին էմրնամէսի, պագալարընը մուհաֆազաեա զայրէթ իտէն պիչարէ Իրլանտալըլարը թագպիհ իլլէտիկի հալտէ, Իրլանտա լօրտլարընընն սուի իսթիմալաթը ալէյհինտէ պիր քէլիմէեի պիլէ հավի պուլունմամըշ տրը։

«Պու իսէ ալէնի պիր թարաֆտարլըգ տրը։ Իրլանտալըլար Բօմա նամը մուգատտէսինին (Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի թարաֆընտան ումուրը սիեասիէտէ իսթիմալ օլունամաեաճաղընը պէեան իթմէքլէ, գաթօլիք մէզհէպինէ պիւեիւք պիր խըտմէթտէ պուլունմուշ էֆքեարընտա տրրլար։ Ինկիլիզ մուհաֆազաքեարլարընընն Բօմատա պէօյէ էնթրիգալարտա պուլունմալարընընն մագսէտի, թէտապիրի զէճրիեէ հագգընտաքի գանուննամէնին ատէմ մուվաֆֆագըյեէթինի կիզլէմէքտէն իպարէթ իսէ տէ, մագսէտի մէզքիւր իսթիհսալ օլունամամըշ տրը։ Բաբա հազրէթլէրինին էմրնամէսի, Մ. Պէլֆօր իլէ մաեէթ մէմուրլարընընն իրլանտա հագգընտաքի խուսուսէթլէրինի արթըրմագտան պաշգա պիր շէյէ խըտմէթ իթմէմիշ տիր։»

Նութգը մէզքիւր, Իրլանտա ֆըրգաի միլլիեէսինին Բաբալըգ մագամը ալէյհինտէքի շիքեաեաթընը հավի տիր։ Շիքեաեաթը մէզքիւրէ իսէ, չունլար տրը։

Բաբա հազրէթլէրինին պիր մէսէլէյի ճիսմանիեէեէ միւտախէլէսի, Իրլանտատա իթթիխազ օլունան թէտապիրի զէճրիեէ հագգընտա թարաֆկիրանէ հարէքէթ իլլէմէսի, վէ թէտապիրի մէզքիւրէնին իճրասը խուսուսուճա Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթինէ մուավէնէթ իլլէմէսի տիր։

Ցըպլին շէհրի սէրբիսգ օպօսու, Բաբա հազրէթլէրինին էմրնամէսինին էսասէն մահիյէթի մանէվիեէեի հայիզ պուլունտուղունու, վէ կէրէք մէթալիպի միլլիեէնին վէ կէրէք պունլարընն ալէնի մաղ ամընտա պուլունան իթթիհատը միլլինին մէշրուիյէեէի տէրքեար իտուկինի պէեան իթմէքլէ, շիքեաեաթը մէզքիւրէնին էոնիւնիւ ալմաղա զայրէթ իլլէմիշ իսէ տէ, ըէյիսի բուհանիսինէ գարշը օլան հիւրմէթ վէ րիաեէթինի Իրլանտալըլար հագգընտաքի մուհապպէթի իլէ թէէլիֆ իթմէք իւզրէ, բահիպի միւմանիլէյհին տէրմիեան իլլէտիկի միւթալէաթը մէզքիւրէ, Բաբա հազրէթլէրինին զիքը օլանան էմրնամէսինի պիւսպիւթիւն հիւքմտէն տիւշիւրմիւշ տիւբ տէնիլէպիլիր, զիրա էմրնամէյի մէզքիւրուն նէթիճէյի մանէվիեէսի հէման քէէնլէմեէքիւն հիւքմիւնտէ կէօրիւնմէքտէ տիր։

—

ՐՈՒՍԻԱ ԻՄԲԷՐԱԹՕՐՈՒ

Բէթրէսպուրկտան 24 մայիս էֆրէնճի թարիխիյէ քէչիտէ օլունան պիր թէլէկրաֆնամէեէ նէզարէն, Ռուսիա իմբէրաթօրունուն սէնէյի հազրբէտէ Ցանիմարգաեա սէյեահաթընա տայիր հէնուզ մալիւմաթ պուլունմամաեպ, իմբէրաթօր, ֆամիլյեասըյլա պէրապէր Բէթէրհօֆ սէրաեէընտա պիր միւտտէթ արամտան սօնրա, Գրրրմա վէ Գաֆգասիաեա սէյեահաթ նիեէթինտէ իմիշ։

Ցունիսին օն իչիւնտէ իմբէրաթօր իչիւնճիւ Ալէքսանտր, Բէթրէսպուրկտա միճէտտէտէն ինչա իտիլէն պիր զըրհլընընն տէնիզ էնտրիլմէսինտէ հազրը պուլունաճագ տրը։

—

Մ. ՎԻԹԱԼԻՍԻՆ ՄԱԽՏՈՒՄՈՒ

Իլթիսագ խաթթալարը ինչաթընընն միւթէահիւտիւ Մ. Վիթալիսին մախտումու, իւչ սէնէ էվվէլ Պէլգրատտա աթ իլէ կէչտիկի սըրատա, տիգգաթսըզըգլա պիր գըզը չըղնամըշ, վէ պիչարէ գըզ ալիլ օլմուշ օլմազլէ, մէրգում օ զէման ախզ ու կիրիֆթ օլունմագ իւզրէ իքէն, Սըրպիսթանտան ֆիրար իթտիկի հալտէ, պու քէրրէ հէր նասլսա Պէլգրատտա ավտէթ իթտիկինտէն, գըզընն ավօգաթը Տօպրիվօժէրիչին շիքեաեէթի իւզրինէ թէվգրի օլունարագ, մէրգումէեէ թազմինաթ օլարագ օն իքի պին ֆրանգ իթտա իթմիշ իսէ տէ, մուհաքէմէսի տախի պաշգաճա իճրա օլունաճագ իմիշ։

—

ՐՈՒՍԻԱ ՎԷ ԱՎՕԹՐԻԱ

Վարշավիատան եազըլտըզընա կէօրէ, Ավսթրիա հուտուտունտա պիր գաշ քիլօմէթրօ ուզագտա թալիմ իթմէք իւզրէ, քիւլլիեէթլէ Ռուսիա ասքէրի ճէմիտիլիկինտէն, իճապ իտէն էրզագ վէ լէվազիմի թէտարիք օլունմուշ տուր։

—

ԱՅԻՕՆՈՒՆ ՍՈՒՐԷԹԻ ԶԷՐՐ ՎԷ

ԹԻՃԱՐԷԹԻ

—

(1965 Նոտմիրտական տարվա)

Պու բարչալարը հէր պիրի պիր խաչխաչ եաբրաղընա սարըլմըշ տրը։ Թարիֆ իթտիկիմիզ ճինա աֆիօնլարը բահեա վէ թաամընա միւշայիհ վէ ֆազաթ տահա գուվվէթսիզպիր բահեա վէ թաամը օլան պու ճինա աֆիօն հինին թահլիլտէ եիւզտէ 11,68 զարը սաֆի մորֆին վիրմիշ տիր քի, պու տախի իսբիրթօ իլէ մուամէլէ օլունտուգտա, եիւզտէ 7 եախօտ 8 պիլլօրի մորֆին հասըլ իթմիշ տիր։

Գարէսի վիլաեէթի զիրաաթ միւֆէթթիշի Եբանդ Աղաթօն էֆէնտի զազէթամըզլա նէշր օլունան շայեանը տիգգաթ պիր լայիհասընտա տիեօր քի, «Պէշ ալթը սէնէ էվվէլ աֆիօն սազըզընընն օդգասը 2-3 լիրաեա սաթըլըր իքէն, շու սօն իքի իւչ սէնէ էվվէլինտէն իթիպարէն, պիր պուչուգ իքի լիրաեա անճագ սաթըրմագտա տրը։ Մուգատտէմէրի պու ճիվար աֆիօն սազըզը Էվրօբաճա զաեէթ մագպուլ վէ իթիպարը իքէն, շիմտի իթիպարտան տիւշմիշ օլմասընընն սէպէպի, աթիտէ պէհէմեհալ հիլլէլէրինին մէյտանա չըգաճաղընը իտրաք իթտիքլէրի հալտէ, մէնֆաաթը տալիմէլէրինի պիր զէմանը մուվագգաթա ֆէտտա իլէ պիր թագըմճահիլբէնճպէրան թարաֆընտան հիլլէ իսթիմալինտէն իլլէրի կէլմիշ տիր։ Օգգասը 2-3 լիրաեա սաթըլտըզը զէման պիր թագըմ գուրուն իւզիմ, եումուրթա, ուն վէ սայիր շէյլէր կիպի գաթմալար գաթըլըպ Էվրօբաեա հիլլէի մալ կէօնտէրմէլէրի վէ աֆիօն թիճարէթի՝ մուգատ.

տէմիրի եալընը Թիւրքիաեա միւնհասը իքէն, մէմալիքի սայիրէտէն վէ էգճիւմիէ մէմալիքի Իրանիեէտէն տախի Էվրօբաեա աֆիօն իրսալինէ մուպաշըրէթ իլլէմէլերի հասէպիյլէ, պիթթապի բիեացա տիւշէճէկի կիպի, հիլլէնին Էվրօբաճա զահիրէ չըգարըլմասը ճիհէթլէ, արթըգ էմնիյէթլերի սէլպ օլունարագ, Թիւրքիատան կէօնտէրիլէն սագըղարա բաղպէթ իթմէմէկէ պաշլաեըպ, ֆիեաթ պու եիւզտէն թէնէզզիւլ իթմիշ, վէ մուգատտէմիրի մէմալիքի Իրանիեէ աֆիօն մահսուլու եիւզտէ 40 նօգ սանընա սաթըլմագտա իքէն, շիմտիքի հալտէ վիլաեէթի ճէլիլէ մահսուլունատան իքի գաթ եիւքսէք պիր ֆիեաթլէ սաթըլմագա պաշլանըլմասընըն հիքմէթի, էհլի զիրաաթըն աֆիօնա հիլլէ իսթիմալիթտիքլերի, հիւքիւմէթի Իրանիեէճէ խապէր ալընմազլէ, միւթեճասըրլարընըն տերհալ էշլերի գաթթ իտիմէք կիպի պիր շէտիտ ճէգա թէրթիպիյլէ, իշլին էօնիւ ալընմըշ, վէ շու հալ իւզերինէ Էվրօբատա գանաաթը քեամիլէ կէլմիշ օլտուզունատան, էլեէվմ Իրան աֆիօնու պիզիմ աֆիօնումուզա թէրճիհ իտիմիշ տիր։»

Պու վուգուաթա գարշը աֆիօն եէթիշտիրմէքլէ մէշղուլ օլան զէրրարմըզա արթըգ հիլլէտէն գաթիէն ֆէրաղաթ իթմէլերինէ տէրէճէ թավսիեէ օլունսա ազ տըր։ Մէնֆաաթը շախսիեէլերի մահվ օլուեօր։ Պիր տէֆա տահա թէքրար իտէլիմ, մէմալիքի միւխթէլիֆէտէ վէ եէզճիւմէ սօն սէնէլերտէ թօրլանան աֆիօնուն ճինսի, Էվրօբա բիեացալարընտա էն միւթեպէր ճինս աֆիօն իլէ ըէգապէթ իտէպիլէճէկի իտտաա օլունան Ավսթրալիատա պէեազ խաշխաշ զիրաաթընըն թէվէսսիւնէ մէպնի, ճիտտէն թահթը թէհտիտտէ պուլունան սանաաթլարը մահվ օլուեօր։

Անատօլուտա աֆիօն 250 տիրհէմէ մուատիլ օլան չէքի իլէ վէզն օլունուր։

Մէմալիքի մահրուսէտէն իխրաճ օլունան աֆիօնուն գըսմը ազէմի, ինկիլթերրաեա վէ պախուսուս Լոնտրաեա իրսալ օլունուր։ Պազի գալան գըսմը (քի էն ալեասը տըր) Հինտիսթանա վէ (պիր գաչ սէնէտէն պէրու աֆիօն իհթիեաճաթընը պիլ վասըթա Հինտ բիեացալարընտան ատէֆ իտէն) Ամերիգա մէմալիքի միւճթէմիասընա, վէ Ֆրանսաեա վէ Իսբանիաեա կէօնտէրիլիր։ Իսբանեաեա կէօնտէրիլէն աֆիօն էքսէրիա իքինճի ճինսատէն տիր։

Պիր իքի սէնէտէն պէրու իխրաճ օլունմագ իւզրէ կէրէք Իսթանպոլտա վէ կէրէք աֆիօն եէթիշէն մահէլլէրտէ Ֆիլէմէնքլի պիր պիւեիւք գումբանեա նամընա Օսմանը մալինտէն քիլլիեէթլի աֆիօն իշթիրա օլունուեօր։

Էլեէվմ Մըսրրըն եօգարքի ճիհէթինտէ քիւլլիեէթ իւզրէ պէեազ խաշխաշ զէրը օլունմագտա օլմասընա մէպնի, Մըսրրտա տախի աֆիօն հասըլ օլմագտա տըր։ Ֆագաթ Մըսրը աֆիօնու բէք չօգ զէմանտան պէրու Էվրօբա թիճարէթինտէն զայպ օլմուշ իտի։ Օթուզ պու գատար սէնէտէն պէրու պու ճինս աֆիօն, Էվրօբա բիեացալարընտա թէքրար գուհուր իթտի իսէ տէ, Շարգ աֆիօնլարընտան բէք աշաղը օլտուղու թէհգագուգ իթտիկի ճիհէթլէ, Էվրօբաճա բաղպէթ պուլամատը։ Հավի օլտուղու սաֆի մօրֆին ճինսինէ կէօրէ եիւզտէ 8, 40 իլէ 3 վէ եա 4 արասընտա տըր։ Թախմինա սէքիզ սանթիմէթրօ գութրընտա տայիրէ չէքլինտէ եասը բարչալարտան միւթեշէքքիւլ օլուպ, եաբըշմըշ գալմըշ օլան պիր գաչ խաշխաշ եաբրաղը բարչալարընտան մաատա իւզերի բէք թէմիզ տիր։ Գըրմըզ մըթրագ ըէնքտէ օլուպ, խաֆիֆ սուրէթտէ քիւֆ գօգար։ Ըիւզկեարտա գուրուեարագ գաթըլաշաճագ եէրտէ եումուշատըզընտան, պու հալ քէնտիլերինէ պիր բարլագլըգ վէրիր։

Իրան աֆիօնու կէրէք տօղրուտան տօղրուեա Թրապէզօն վէ կէրէք Պասրա քէօրֆէզի վէ եա պիլվասրթա Ցէրսաատէթ Թարիգի իլէ պախուսուս Ինկիլթերրաեա սէվգ օլունուր։ Պու ճինս աֆիօնլար հատտը զաթինտէ իսթէվանի պասթօն շէքլինտէ օլուրլար իսէ տէ, արաարընտա պիրէր բարլագ քեաղրտ օլտուղու հալտէ, սանտըգլար տէրունունէ մէվզու օլտուգլարընտան, եէկտիկէրի իւզերինէ իճրա իթտիքլերի թաղեիզ սէպէպիյլէ, հէման միւրէպպիեէ եաղըն պիր շէքլ ալըրլար։ Թախմինա 20 կրամ աղըրլըրլըղընտա օլան պու պասթօնլարըն հէր պիրի 95 միլիմէթրօ պօեունտա վէ 12 տէն 14 միլիմէթրօ գալընլըղընտա տըր։ Պասթօն շէքլինտէ իմալ օլունան Իրան աֆիօնու, Մըսրը աֆիօնու ըէնկ վէ գօգու վէ թաամընտա տըր։ Պու տախի Մըսրը աֆիօնու կիպի ռիւզկեարտա եումուշար։ Պու պասթօնլարըն իմալ իտիլտիքլերի խամուր սապթ օլուպ, եէկտիկէրիյլէ իրթիպաթ իթմիշ քիւչիւք բարչալարտան թէշէքքիւլ իթմիշ կիպի կէօրիւնիւր։ Իրան աֆիօնու եիւզտէ անճագ պիր եախօտ 2 խալիս մօրֆինի հավի տիր։

Հինտ աֆիօնու զարպի Հինտիսթանտա վէ պա խուսուս Ինկիլիզէրին թահթը իտարէսինտէ պուլունան գըսմընտա հասըլ օլուր։ Պու աֆիօնուն հէման քեաֆիֆէսի, Զին վէ Ճաբօնիա վէ Սէվէնտ ատալարընտա սարֆ օլունուր։ Պու աֆիօն պաշրճա իլ ճինսէ միւնգասէմ օլուպ, պունլար տախի Մալվա, Բաթէնա, վէ Պէնարէս ճինսլերի տիր։ Եէկտիկէրինտէն բէք ճիւզի ֆէրգլի օլան սօն իքի ճինսէ, աշաղրտա պահս իթմէքտէ օլտուղումուզ Պէնկեալէ աֆիօնու նամը վէրիլիր։

(Տէվ-ի)

ՕԵՈՒՆՊԱԶԸՆ ԳԱՐԸՍԸ

Ղազէթամըզտա քիթապ չէքլինտի թապ իթմէքտէ օլտուղումուզ իշպու հիքեաեէնին պիրինճի գըսմը խիթամպուլմուշ օլմաղլէ, այրըճա ճիլտլէթտիրմիշ օլտուղումուզտան, սաթըեա չըգարմըշըզ տըր։ Պու քիթապըն միւնտէրիճաթը, օգուեանլարճա տախի թաստիգ օլունճաղը վէճհէլէ, ֆէվգէլատէ ախլէագը համիտէեէ մուվաֆըգ, միւէսսիր վէ ճալիպ օլուպ, հէր վէճհէլէ գրաաթ վէ միւթալէասը, թավսիէեէ շաեէսթէ տիր։

Իշպու պիրինճի ճիլտ, 304 պիւեիւք սահիֆէտէն իպարէթ օլտուղու հալտէ, **10** ղրուշ ֆիեաթլէ սաթըլմագտա տըր։

Արզու իտէնլէրին՝ մաթպաամըզա, միւվէզզիմիզէ վէ սայիր ղազէթա միւվէզզիլերինէ միւրաճաաթ իթմէլերի իլան օլունուր։

ԿԻՃԷ ՍԷՖԱ ԼԱԲԱՍԸ

Բարիսին մէշհուր քիմեակիրլերինտէն Մ. Ֆէպիւս Գարբէնին թէրթիպ իլլէտիկի թահթա գուրուլարընը թէքմիլ մահվ իտէր մուալլիճէ։

Իշպու մուզիրը հայանճգլար պիր քէրրէ պիր եէրտէ բէյտա օլուրլար իսէ, պունլարտան ադատէ օվմագ շիմտիեէ տէկին միւմքին օլամամըշ լտի։ Ֆիլվագը պունլարը ղըրմագ վէ մահվ իթմէք իչին բէք չօգ իլաճ վէ թէտպիրլէր իճրա իտիմիշ իսէ տէ, պու անէ տէկին հիչ պիր մուհասէնաթ կէօրիւլմէմիշ տիր։

Իշպու ԿԻՃԷ ՍԷՖԱ ԼԱԲԱՍԸ, թահթա գուրուլարընը քիւլլիեն մահվ իտէր վէ իսթիմալի տախի բէք սուհուլէթլի տիր։ Չէօյլէ քի, թահթա գուրուսու էմարէլի արալըգլարա վէ քէնար քէօշէլերէ, մէզգիւր լաբատան ճիւզի պիր միգտար սիրիլտիւկիւ հալտէ, թահթա գուրուլարընը թօխսումու իլէ մահվ իտէր վէ պաշգա հիչ պիր շէյէ զիեան վիրմէզ։

Իշպու ԿԻՃԷ ՍԷՖԱ ԼԱԲԱՍԸ էկէր գաթըլանը իսէ, պիր միգտար սիրքէ տօլտուրուպ եինէ սուլանտըրմալը։

Պէհհեր թէնէքէ գութուսու պիր չէյրէկ մէճիտիեէեէ սաթըլըր։

Իշպու լաբա, Պահճէ-գաբուսընտա Քէօբրիւնիւն գարշըսընտա Քիւչիւքեան պիրատէրլերին 77 նիւմէրօլու էճզախանէսինտէ, վէ երինէ պիրատէրէյնի միւմալէյհիւմիւն Պէյօղլու Տօղրու եօլտա 168 նիւմէրօլու էճզախանէսինտէ սաթըլըր։

ՀԱՅՏՈՒՏ ԳԱՐԸ

Մէզգիւր նամ իլէ պունտան ադտէմ դաղէթամըզտա թէքրիգա մաղամընտա թապ ու նէչր իթմիշ օլտուղումուզ քիթապը իքի ճիլտ օլարագ պաշգաճա քիթապ չէքլինտէ ճիլտլէթմիշ օլտըղըմըզտան, պու քէրէ սաթըեա չըգարմըշըզ տըր։ Իշպու քիթապըն միւնտէրիճաթը, դաղէթամըզտա օգուտմուշ օլանլարըն թաստիգ իտէճէկի վէճհ իւզրէ, հէմ պիրինճի Նաբօլէօն Թարիխինտէն պազը ֆրգրալարը հավի, հէմ տէ դաեէթ ճալիպ վէ շայեանը գրաաթ վէ միւթալէա օլուպ, Թէքմիլի 1056 սահիֆէտէն իպարէթ վէ պիւեիւք գրթատա օլտուղու հալտէ, իշթիրասընը արզու իտէնլէրէ ֆիեաթճա դաեէթ էհվէնիյեէթ վէ սուհուլէթ օլմագ իւզրէ, 30 ղրուշա սաթմագտաեըզ։

Իշթիրա իթմէք իսթէեէնլէրին մաթպաամըզա եախօտ դաղէթա միւվէզզիլերինէ խապէր վիրմէլերի իլան օլունուր։

ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

Միհձէլիտիսանէի քէպիր

Տէրսաատէթտէ Ֆինճանճլար եօգուշունտա 27 նիւմէրօլու ֆապրիգատա, Էվրօբատան ճէլպ օլունմուշ օլան նէվիճատ մաքինալարլար միհքէմ վէ միւքէմմէլ սուրէթտէ քիթապլար թէճլիտ օլունտուղու կիպիումուրը թիւճճարիէեէ վէ տէվայիրի ոայիրէեէ մախսուս տէֆաթիրի ճիլտիեէ վէ իլանաթ վէ գարթ տը վիզիթ վէ պունա միւմասիլ հէր տիւրլիւ էվրագը մաթպուէ ղաեէթ էհվէն ֆիեաթլարլա մունթազամ սուրէթտէ թապ վէ իմալ օլունմագտա պուլունտուղունտան, թալիպլէրինի հէր վէճհ իլէ մէճմունն իտէճէկի վէ մէզգիւր մահէլլտէ տախի լէվազիմաթը տէվայիր եանի հէր տիւրլիւ քեաղրտ գալէմ միւրէքքէպ ֆիրուխթ օլունտուղու իլան օլունուր։

Պարօն. – (Հէեէճանլէ.) Բէք իյի եաբմըշսընըզ։ Ա՛հ, միւսիւ, սիզէ նէ՛ տէրէճէ միւթէշէքքիւր օլաճաղըմը պիլմէմ։ Տիմէք տիր քի, մատմուազէլ տը Քէրուալ պուրատա տըր։

Ժօրժ. – Աշաղրտա, արապամըն իչինտէ տիր։

Պարօն. – Էօյլէ իսէ, չաբուգ կիտիպ քէնտիսինի ալալըմ։

Մ. տը Սթրէնեի, գաբուեա տօղրու իլէրլէմիշ իքէն, Ժօրժ, մէրգումու տուրտուրուպ,

— Բէճա իտէրիմ, պիր ազ տահա թէհամմիւլլիւ օլուն։ Շիմտի պանա տահա զիեատէ թէշէքքիւր իտէճէքսինիզ, զիրա սիզէ պիր հիւմնի հարէքէթ թավսիեէ իտէճէեիմ։

Պարօն. – (Թէաճճիւպանէ.) Հիւմնի հարէքէ՞թ մի։

Ժօրժ. – Էվվէթ։

Պարօն. – Նէ՞ կիպի։

Ժօրժ. – Մատմուազէլ տը Քէրուալըն եանընտա, Ժօրժէթ իսմինտէ, տիկէր պիր պէտպախթ վէ սէֆիլ գըզ պուլունուեօրտուքի, ուզուն միւտտէթ զարֆընտա, Մարթա, պու գըզը քէնտի գըզգարընտաչը թէամիեէ էյլէմիշ տիր։ Օ պիչարէ, բէտէր վէ վալիտէսինին ճինաեէթինտէն տօլաեը միւթթէհիմ տէյիլ տիր։ Պինաէն ալէյհ, հիչ պիր թարաֆտան իմնատը օլմատըզը հալտէ, քէնտիսինի թէրք իթմէքլիկիմ, զալիմլիք օլաճաղընը միւլահազա իթտիմ, վէ ուլուվը գալպինիզ ֆէվգէլզաեէ էմնիյէթիմ պուլունտուղունտան, Ժօրժէթի տէ Մարթա իլէ պէրապէր կէթիրտիմ։ Իմտի, Մարթաեա արգատաշ վէ նէվիմա խըզմէթճի օլմագ իւզրէ, օ զէվալը գըզճըղազը տախի խանէնիզտէ սագլամազա մուվաֆֆագաթ իտէճէկինիզէ ասլա շիպհէ իթմէմ։ Ա՛ճապա պու պապտէ եանըլը՞եօրմուեում։

Պարօն. – Խայր, միւսիւ։ Պու խուսուստա պէնի բէք իյի մուհաքէմէ իթմիշսինիզ, վէ պունտան տօլաեը շիւքրանլիյեէթ վազիֆէմի արթըրըեօրսունուզ։

Ժօրժ. – Էօյլէ իսէ, շիմտի, աշաղը էնիպ, օ իքի գըզճըղազը ալմանըզա հիչ պիր մանի գալմամըշ տըր։

Պիր ազ սօնրա, Մարթա իլէ Ժօրժէթ, պարօնուն խանէսինէ կիրտիլեր։ Պու կէնճ գըզլար, Կոնթրանըն գարշըսընտա պուլունտուգլարընտա, ալէնէն հիտտէթ վէ նէֆրէթ իզհարընտան քէնտիլերինի կիւճ պէլա իլէ մէնն իտէպիլտիլեր։ Մարթա, Կոնթրանա, վալիտէսինին գաթիլի նազարըյլա պագտըզը կիպի, Ժօրժէթտէ, օ ալչաղրն իրթիքեաղ իթմիշ օլտուղու ճինաեէթտէն տօլաեը քէնտի

բէտէր վէ վալիտէսինին թահթը իթհամտա պուլունտուգլարընը պիլմէքտէ իտի։

Ֆագաթ եագընտա, եէվմի ատալէթին զահիր օլաճաղը իւմիտի, պու իքի գըզճըղազա գուվվէթ վիրմէքտէ իտի, վէ միւհթաճ օլտուգլարը վէ թէմէննի իյլէտիքլերի ճէսարէթէ տէ, ճէնապը Հագգ թարաֆընտան նայիլ օլմուշլար իտի։

35

Ժօրժ, Պուլոնեը սօգաղընտաքի խանէտէն հարէքէթ իթտիքտէն սօնրա, Ժան Բօզիէ իլէ Բէրինի տէրտէսթ իթմիշ օլան բօլիս գօմիսէրինին նէզտինէ կիթտի։

Ժօրժ իլէ գօմիսէր, ուզուն պիր միւքեալէմէ իտիպ, պատէհու Ժօրժ, օեունպազլարը խթինթագընա մէմուր օլան միւսթէնթիգին հուզուրունա չըգարըլտը։ Մէրգումուն, բէտէրինին սուի գաստը կիպի տէհշէթլի պիր վագբաեը միւթէագրպ, վէ երկիրմի եաշընտա օլտուղու հալտէ, մէմալիքի էճնէպիէեէ հիճրէթլէ, օն իքի սէնէ չալըշարագ, գազանտըզը սէրվէթի, մահզա բէտէրինին ալաճագլարընա թէվզի իթմէք, վէ անըն նամուսունու իեատէ իյլէմէք իւզրէ, Ֆրանսաեա ավտէթ իյլէմէսի, հէր սընըֆ խալգ ինտինտէ էհէմմիեէթի ազիմէ իլէ թէլագգը օլունմուշ իտի։

Ժան Բօզիէ իլէ զէվճէսինին միւսթէնթիգի պուլունան Մ. տը Պէնէվալ, պու հարէքէթի պիլիր, վէ լաեըգ օլտուղու վէճհ իւզրէ թագտիր իտէր իտի։ Հաթթա, Ժօրժու քէմալը հիւրմէթլէ գապուլ, վէ Բօշիայլ սէյֆիեէսինտէ գօնթէս Լէօնի տը Քէրուալ իւզերինտէ իճրա օլունան ճինաեէթի հագգընտաքի իֆատաթընա էհէմմիեէթ իպրազ իյլէմէքլէ, Ժօրժա օլան թէվէճճիւհ վէ ըիաեէթինի պիլֆիիլ կէօսթէրտի։

Ժօրժ, օ կիւնիւ մահպուսլարը զիեարէթ իթմէք ըուխսաթընը իսթիհսալ իթտիկի կիպի, իրթէսի կիւնիւ իճրա իտիլէճէք օլան Բէրինին վէ Ժանըն իլք իսթիճվապընտա հազըր պուլունապիլմէք վատընը տախի ախզ իյլէտի։

Օ կիւնիւ վէ իրթէսի կիւնիւն իւչ գըսմը կէչտի։ Իմտի, պիզ տէ, Կոնթրանըն քիւչիւք օթէլինէ կէլէլիմ, վէ չիչէքլէր իլէ թէզեին իտիլմիշ օլան նէրտիվէնտէն չըգըպ, պիր էյլէնճէ ագշամընա մախ-

ՇԱՐԳ ՏԷՄԻՐ ԵՕԼԼԱՐԸ

Եօլձոռ թարիֆաը, 1887 Մայիս 12 տէն իթիպարէն

ՍԹԱՆՊՕԼ — ԷՏԻՐՆԷ ԽԱԹԹԸ

ԳԱԹԱՐ ՆՈՒՄԷՐՕՍՈՒ 2

Հէր կիւն հարէքէթ իտէր։

ՍԹԱՍԻՕՆ		Ս.	Տ.
		Սապահ	
Սթամպօլ	Հարէքէթ	8	15
Գում-գաքու	»	8	26
Եէտի-գուլէ	»	8	37
Մագրի-քէօյ	»	8	52
Այխթէֆանօ	»	9	4
Քիւչիւք-Զէքմէճէ	»	9	15
Սպարթա-գուլէ	»	9	54
Հատըմ-քէօյ	»	10	25
Զաթալճա	»	11	4
Գապագճը	»	11	36
Սինէքլի	»	12	37
Զէրքէս-քէօյ	Վիսուլ Հարէքէթ	1 1	17 37
Զօրլու	»	2	22
Մուրատլը-Քէօրէք	»	3	5
Սիտլէր	»	3	32
Լիւլէ-Պուրկազ	»	4	6
» ա-էսքի	»	4	43
Բ.. -քէօյ	»	5	19
Ուզուն-քէօբրիւ	»	6	
Գուլէլի-Պուրկազ	»	6	29
Ուրլի	»	6	50
Էտիրնէ	Վիսուլ	7	30
		Ագչամ	

ԳԱԹԱՐ ՆՈՒՄԷՐՕՍՈՒ 1

Հէր կիւն հարէքէթ իտէր։

ՍԹԱՍԻՕՆ		Ս.	Տ.
		Սապահ	
Էտիրնէ	Հարէքէթ	7	35
Ուրլի	»	8	16
Գուլէլի-Պուրկազ	»	8	45
Ուզուն-քէօբրիւ	»	9	9
Բավլօ-քէօյ	»	9	46
Պապա-էսքի	»	10	33
Լիւլէ-պուրկազ	»	11	5
Սիտլէր	»	11	36
Մուրատլը	»	12	7
Զօրլու	»	12	59
Զէրքէս-քէօյ	Վիսուլ Հարէքէթ	1 1	37 57
Սինէքլի	»	2	46
Գապագճը	»	3	34
Զաթալճա	»	4	
Հատըմ-քէօյ	»	4	59
Սպարթա-գուլէ	»	5	24
Քիւչիւք-Զէքմէճէ	»	6	2
Այխթէֆանօ	»	6	13
Մագրի-քէօյ	»	6	27
Եէտի-գուլէ	»	6	42
Գում-գաքու	»	6	52
Սթանպօլ	Վիսուլ	7	
		Ագչամ	

ԷՏԻՐՆԷ — ՍԱՐԷՄ ՊԷՅ ԽԱԹԹԸ

ԳԱԹԱՐ ՆՈՒՄԷՐՕՍՈՒ 122

Հէր կիւն հարէքէթ իտէր։

ՍԹԱՍԻՕՆ		Ս.	Տ.
		Սապահ	
Էտիրնէ	Հարէքէթ	8	20
Գատը-քէօյ	»	8	55
Մուսթաֆա-բաշա	»	9	32
Հարմանլը	»	10	36
Թըրնովա	Վիսուլ Հարէքէթ	11 11	5 25
Խաս-քէօյ	»	12	13
Եէնի-մահալլէ	»	1	20
Բաքաշլը	»	1	59
Խաթունիցա	»	2	34
Ֆիլիպէ	Վիսուլ Հարէքէթ	2 3	56 11
Բազարճըգ	»	4	22
Սարէմպէյ	Վիսուլ	4	50
		Ագչամ	

ԳԱԹԱՐ ՆՈՒՄԷՐՕՍՈՒ 121

Հէր կիւն հարէքէթ իտէր։

ՍԹԱՍԻՕՆ		Ս.	Տ.
		Սապահ	
Սարէմպէյ	Հարէքէթ	6	
Բազարճըգ	»	6	3[illegible]
Ֆիլիպէ	Վիսուլ Հարէքէթ	7 7	35 50
Խաթունիցա	»	8	15
Բաքաշլը	»	8	55
Եէնի-մահալլէ	»	9	37
Խաս-քէօյ	»	10	[illegible]3
Թըրնովա	Վիսուլ Հարէքէթ	11 11	25 45
Հարմանլը	»	12	24
Մուսթաֆա-բաշա	»	1	22
Գատը-քէօյ	»	1	57
Էտիրնէ	Վիսուլ	2	30
		Ագչամ	

ԹԸՐՆՕՎԱ — ԵԱՆՊՕԼՈՒ ԽԱԹԹԸ

ԳԱԹԱՐ ՆՈՒՄԷՐՕՍՈՒ 222

Պէհէր Սալը, Բէնչչէնպիհ վէ Ճումաա իրթէսի կիւնլէրի հարէքէթ իտէր։

ՍԹԱՍԻՕՆ		Ս.	Տ.
		Ագչամ	
Տէտէ-աղաճ	Հարէքէթ	2	20
Ֆէրրէ	»	3	23
Պիտիկլի	»	4	20
Սուֆլի	»	5	10
Տիմէթօգա	»	6	21
Գուլէլի-Պուրկազ	»	7	5
Ուրլի	»	7	35
Էտիրնէ	Վիսուլ	8	28
		Ագչամ	

ԳԱԹԱՐ ՆՈՒՄԷՐՕՍՈՒ 221

Պէհէր Բազար իրթէսի, Զարշէնպիհ վէ Ճումաա կիւնլէրի հարէքէթ իտէր։

ՍԹԱՍԻՕՆ		Ս.	Տ.
		Սապահ	
Էտիրնէ	Հարէքէթ	6	38
Ուրլի	»	7	35
Գուլէլի-Պուրկազ	»	8	15
Տիմէթօգա	»	8	51
Սուֆլի	»	10	7
Պիտիկլի	»	10	54
Ֆէրրէ	»	11	54
Տէտէ-աղաճ	Վիսուլ	12	50
		Ագչամ	

ԹԸՐՆՕՎԱ — ԵԱՆՊՕԼՈՒ ԽԱԹԹԸ

ԳԱԹԱՐ ՆՈՒՄԷՐՕՍՈՒ 322

Պէհէր Բազար իրթէսի, Զարշէնպիհ վէ Ճումաա կիւնլէրի հարէքէթ իտէր։

ՍԹԱՍԻՕՆ		Ս.	Տ.
		Սապահ	
Իշպու գաթար պաշլըճա խաթթըն սթիտէքի գաթարլարընա միւսաաբֆ տը։			
Սարէմպէյտէն	Վիսուլ	11	25
Էտիրնէտէն	Վիսուլ	11	25
			37
Թըրնովա	Հարէքէթ	11	
Գարա-բունար	»	12	50
Բատնէ-մահալէսի	»	1	35
Եէնի-Զաղրա	»	2	34
Ըսլիմլօ-Քէրմանլը	»	3	8
Եանպօլու	Վիսուլ	4	7
		Ագչամ	

ԳԱԹԱՐ ՆՈՒՄԷՐՕՍՈՒ 321

Պէհէր Սալը, Բէնչչէնպիհ վէ Ճումաա իրթէսի կիւնլէրի հարէքէթ իտէր։

ՍԹԱՍԻՕՆ		Ս.	Տ.
		Սապահ	
Եանպօլու	Հարէքէթ	6	3
Ըսլիմլօ-Քէրմանլը	»	7	26
Եէնի-Զաղրա	»	8	29
Բատնէ մահալէսի	»	9	20
Գարա-բունար	»	10	25
Թըրնովա	Վիսուլ	11	
Իշպու գաթար պաշլըճա խաթթըն գաթարլարընա միւսաաբֆ տը։			
Սարէմպէյտէն	Հարէքէթ	11	42
Էտիրնէտէն	Հարէքէթ	11	89
		Սապահ	

ԻԽԹԱՐ

Միւլհագաթ գաթարլարընէն թարիֆաը պաշգաճա նէշր օլունմուշ տուր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱԸ

Գալաթա 19 մայիս	
Հ. գ. ումումի 18 գաբ. դ. ք.	15 23½
«գ. մայիս 19 աչբլ. (տուպլը	15 24
Իւնիֆիէ գաբ. 18 գուբ.	
» աչբլ. 19	
Սէրի Ա. Ա. Իսթիգրաղ	24 20
» Բ. Բ.	14 20
» Գ. Գ.	15 24
Ռումէլի չըմէնտըֆէրի	41 00
Ագչէ ֆարիզի	7
Բաբօր	37 ½
Հէվալէսիզ	42 ½
ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ	
Գրէտի ժէնէրալ	7 18
Սթամպօլ պանգասը	6 32
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4 24
Թրամվայ	4 52½
Սօսիէթէ օթթօման պանգասը	4 15
ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻԵԱԹԸ	
Օսմ. լիրասը 100 ղրուշտան	Ղ. Բր
Պէեազ Մէճիտիէ ֆարգը	108 12
Մէթալիք »	102 00
Պէշլիք »	103 20
Ալթըըզ »	103 20
Պաթըր »	000
Գայմէ »	0000
Ինկլիզ լիրասը	111 00
Ֆրանսըզ ալթունու	88 06
Բօլ	90 25
Գրէմից ալթունու	51 20
Գարպօն գամէսի	10 75
Իսթիգրտզը տախիլի	00 00
Գաբանտը	38 26
Աչբլտը գուբօն քէսիք	38 24

ԻՍԹԻՐԻՏԻՕՆ ԶԱՎՈՒՇԱՔԻ

ՏԻԳՃԻ

Ամբոխիէյ սանասթընտա մահիր օլուպ, չիմտիեէ գատար միւշթէրիլէրինի խօշնուտ գրմըզ օլտուղունտան, քէնտիսինէ իհթիեաճլարը օլան քիմսէլէրին, Պէյօղլունտա Գուլէ-գաբուսունտա, 592 նիւմերօյու մաղազաեա միւրաճաաթ տըր։

ԻԼԱՆ

ԾԱՂԻԿ ղաղէթասընըն պիր սէնէլիք նիւսխէլէրի ճիլտէնիպ մաթպասընտա 4 մէճիտիյէյէ Գերուբէթ օլունմագտա տըր։

սուս օլարագ, կիւնտիւզ կիպի թէնվիր իտիլմիշ պուլունան պիրինճի գաթթըն սալօնլարընա կիրէլիմ, չիւնքի պարօնուն, ագրապասընտան պուլունան վէ քէնտի թահթը վասիեէթինտէ օլտուղու վէ չօգտան պէրու ղայսյտա իտուկի հալտէ, նիհաեէթ միւճիզէ իլէ պուլունմուշ օլան մատմուազէլ տը Քէրուալը ահրպպասընա թագտիմ իթմէսի զէմանը եագլաշմագտա իտի։

Սաաթ տօգուզա չէնտ տագըգա վար իտի։ Մարթա իչին ըսմարլանմըշ օլան սուարէ էլպիսէսի կէթիրիլմիշ իտի, վէ Կոնթրան, սիեահ էսվապ կիեէնմիշ օլտուղու հալտէ, հէնուզ թէքմիլէն խալի պուլունան իբի սալօնտան պիրինտէ թասալը պիր թարղտա էնինէ պօեունա տօլաշմագտա իտի։ Զիրա ըէվիշի հալէ նէզարէն, իլք տավէթլիլէրին, սաաթ տօգուզտան եախօտ տօգուզ պուչուգտան էվվէլ կէլմէեէճէլէրի տէրքեար պուլունմագտա իտի։

Կոնթրան, կեահ եավաշ, կեահ չաբուգ եիւրիւեէրէք, սալօնուն պիր ուճունտան տիկէր ուճունա կիթմէքտէ, վէ ասմա սաաթն էօնիւնտէն կէչիպ պագտրգճա, գաչյարը չաթըլմագտա իտի։

Սաաթ սէքիզ վուրտուղունտա, Կոնթրան տուրուպ,

— Վագըթ կէչիեօր։ չիմտի սաաթ սէքիզ տիր, իբի հայլազ իսէ էլան մէյտանա չըգմատըլար։ Լաքին պէնտէն ալաճագլարը մէպլաղը պիր ան էվվէլ էլտէ իթմէք իւզրէ թէլաշ իթմէլի իտիլէր։ Պու սուրէթլէ կէճիքմէլէրինէ նէ՞ սէպէպ օլապիլիր, տէտի, վէ սապըրսըզլըղընը տէֆ իթմէք իւզրէ, թէքրար սիւրաթլէ եիւրիւմէսինէ տէվամ, վէ արալըգտա տախի աթիտէքի սէօզլէրի իրատ իթտի։

— Շիմտիեէ գատար հէր թէչէպպիւսիմ պաշա չըգտը։ Հէր չէյ՝ արզուլարըմա մուվաֆըգ սուրէթտէ ճէրէեան իթտի։ Բէրինէն ախշ ու կիրիֆթ օլունմասը, մահիրանէ պիր թէրթիպ իտի, չիւնքի անճագ պու սուրէթլէ Մարթա անտէն այրըլտը, եօգսա հէր հալտէ օ կէնճ գըզ, պանա գարշը չըգաճագ իտի։ Լաքին, մագսէտիմէ էրիշմէք իւզրէ օլտուղում պիր զէմանտա, քէնտիլէրինի պանա չէրիք իթմէքլիկիմ լազըմ կէլմիշ օլան պու հայլազլար, հարէքէթիմէ մանի՞մի օլաճագլար տըր։

Մէրգում, պիր արա տուրուպ, հիտտէթ վէ զազապլա աեաղընը եէրէ վուրտու, հալպու քի ազ սօնրա, շու սէօզլէրի իլավէ իթտի։

— Մութլագա պէն տիվանէեիմ, վէ խէեալաթ ու էվհամ իչինտէ պուլունուեօրում։ Խաթըրտան կէչիրտիկիմ չէյ՝ միւվքիւնսիւզ

Ժօրժ. — Սահիհ եա, ֆագաթ պու էօյլէ պիր միւսթաամէլ գօմէտիա իտի քի, քիմսէ տէքէ կէլէմէզ իտի, չիւնքի թամ օ տէլիլէրի իրաեէ իթմէք սըրասը կէլտիկինտէ, անլէրին սայքի պիր հիքմէթ նէվինտէն ղայպ օլմուշ օլտուգլարը մէյտանա չըգտը։ Զաթէն պէն էօյլէ օլաճաղընը մէմուլ իտիեօրտում, վէ գարը իլէ զէվճինին հալէրինտէն, միւթէհիմ օլտուգլարընը բէք ալէա անլատըմ։

Պարօն. — Միւսիւ, հագըգէթի հալի անլամըշ օլտուղունուզտան, վէ պունտան պէօյլէ պէնիմէ հէմէֆքեար պուլունտուղունուզտան տօլաեը մէմնունում։

Ժօրժ. — Հա՛յ հա՛յ, էլպէթթէ սիզինլէ հէմէֆքեարըմ։

Պարօն. — Մատմուազէլ տը Քէրուալ ախշ ու կիրիֆթ էնասընտա հազը՞ մը իտի։

Ժօրժ. — Էվվէլթ, միւսիւ պարօն։

Պարօն. — Էլպէթթէ հէեէճանը չէտիտ հիսս իյլէմիշ տիր։

Ժօրժ. — Թապի, ֆագաթ օ սըրատա բէք ճէսուր պուլունտու։

Պարօն. — Օեունպազլարըն միւտաֆաասընա գալգըշտը՞ մը։

Ժօրժ. — Աչիքեար պիր ճինաեէթ գարշըսընտա էօյլէ պիր թասավվուրտա պուլունուլապիլի՞ր մի իտի։

Պարօն. — (Իղթիրապընտան էսէր գալմաեարագ, ֆիքրինտէն.) Իչթէ պու էյի, պիր չէյ սէօյլէմէմիշ։

Ժօրժ. — (Սէօզինէ տէվամ իտէրէք.) Միւսիւ պարօն, վիզիթամըն պաշլըճա սէպէպինի պէեան իթմէք սըրասը կէլտի, չիւնքի պու կիւն պուրաեա կէլմէքտէն մագսէտի եէկեանէմ, Ժան Բօզիէ իլէ զէվճէսինին մահպուս օլտուգլարընը սիզէ խապէր վիրմէք իչին օլմատըղընը, էլպէթթէ միւլահազա իտէրսինիզ։ Գօմիսէր իլէ մաեէթ մէմուրլարը, օեունպազլարը կէօթիւրէրէք օտատան չէքիլտիքլէրի զէման, մատմուազէլ տը Քէրուալըն եալընըզ գալմագլըգ չայեանը թէէսիւֆ վէ պէյլի տէ մուխթարալը մէճպուրիեէթինի նազարը տիգգաթա ալտըմ։

Պարօն. — Լաքին պու եալընըզլըգ չօգ վագըթ սիւրմէեէճէք տիր։

Ժօրժ. — Իմտի, օ գըզըն իգամէթ իտէճէք ասըլ մահէլլի, քէնտի վասիսինին խանէսի օլտուղունու տիւշիւնտիւմ, վէ օլ պապտէ պիր տագըգա պիլէ զայ իթմէք իսթէմէտիկիմտէն, քէնտիսինի սիզէ կէթիրմէկէ գարար վիրտիմ։